

NASLOVNICA RONJENJE ▾ RIBOLOV ▾ PLOVILA ▾ O MORU ▾ ŽIVI SVIJET JADRANA ▾

Nezaobilazna Betina

© 01/11/2023 by admin

Na neka mjesta odlazite ciljano. Namjerno. Obično su to ona mjesta koja često i vidite vozeći se ili ploveći negdje, ali ipak uvijek ostanu „sa strane“. Možda griješim, ali mi se čini, da je otok Murter jedno takvo mjesto. Iako ga od kopna dijeli jedva 30 metara širok kanal u Tisnom iznad kojega je još u 18. stoljeću sagrađen most koji je 1968. zamijenjen današnjim pokretnim mostom, Murter je ipak ostao otok. I to otok s jednom od najljepših i najbolje ispričanih otočnih i pomorskih priča. Neka nam Murter, Jezera i Tisno na trenutak oproste ovo „zanemarivanje“, ali ovo je priča o Betini. A ta je priča na Murteru započela davno prije nego je netko i pomislio da je treba ispričati i sačuvati od zaborava. Na otoku je moralo biti brodograditelja i kalafata i prije 18. stoljeća, tim više jer su Murterini još u 17. stoljeću od zadarskog plemstva otkupili Kornate.

Ali priča o betinskoj drvenoj brodogradnji počinje dolaskom obitelji Filipi iz Korčule sredinom 18. stoljeća. Usporedo s njima brodogradnjom se počinje baviti i obitelj Uroda, a kasnije i brojne druge betinske obitelji. Filipi, kako smo rekli, stižu iz Korčule – poznatog brodograditeljskog grada na čiji je razvoj, urbanistički i arhitektonski, ova djelatnost itekako utjecala. Nažalost, danas u Korčuli graditelja drvenih brodova gotovo da i nema. S Betinom je drugačije. Iako teško, drvena brodogradnja tamo još živi i kroz popravak starih drvenih brodova kao i kroz gradnju novih. Posebno betinske gajete, broda koji je nastao i usavršavao se od korčulanske gajete i nekih lokalnih formi brodova kako bi se maksimalno prilagodio potrebi murterinskog stanovništva koje je imalo posjede od kopna (Modrave, Vrana) preko Murtera, Žuta i Sita do Kornata. Bez gajete ne bi bilo ni tih posjeda. Bila je jednako važna kao i kuća u kojoj se živjelo. Unatoč činjenici da ta brodogradnja u Betini i danas živi (ili životari), ili baš radi te činjenice – priču tj. priče o njoj trebalo je negdje sakupiti i prezentirati svima koji dođu na ovaj otok. Ili još bolje – svima koji radi ove priče pozele doći na Murter – jer vjerujte – itekako se isplati.

Users Today : 158
 Users Yesterday : 662
 This Month : 2897
 This Year : 154037
 Total Users : 766888
 Views Today : 589
 Total views : 3141793
 Who's Online : 4

GORGONIJA.COM

Izvrсна kakvoća vode u Modrom j

OCEANSKA AVANTURA IVICE KO:
 PRENESENA NA VELIKO PLATNO

Učenici otkrili: More u Vranjicu za
 fosfatom i nitritom

GNALIĆ – PROPUŠTENA PRILIKA

Rope cutter – rezač ili sjekač kon

MERKURY
by emmezeta

1.348,68 kn
179⁰⁰, €

ULAZNA VRATA MX-ZEUS
PU pjena, hrast zlatni, 95x200 cm, ..

Nudimo vam širok izbor laminata pločica, vrata i tuš kabina. Posjeti Merkury u Kaštelima

Otvori

Prikupljanje najrazličitijih materijala počelo je još davnih 70-ih godina prošlog stoljeća, ali tek je 14. kolovoza 2015. godine nakon nekoliko godina priprema, projektiranja i radova otvoren Muzej betinske drvene brodogradnje. S obzirom da se smjestio u mali sklop tradicijskih kuća, prostorno je skroman, Ali je radi toga omogućio projektantima i autorima koncepcije da pokažu svu svoju spretnost i budu maksimalno jasni u onome što žele pokazati. Zsigurno ćete zastati pred svakim od izložaka od kojih će vas neki fascinirati jednostavnošću svoje logike, matematike (ili fizike) i načinima kako su se u prošlosti prenosila sva ta „skrivena“ znanja koja danas nazivamo nematerijalnom baštinom. S druge strane shvatit ćete stoljetnu povezanost ljudi i prostora na kojima žive – od unutrašnjosti, preko obale do pučinskih otoka. Svaki od tih prostora i ljudi, iako različit, imao je svoju ulogu u stvaranju betinske priče. Naravno, nagrada za europsku kulturnu baštinu „Europa nostra“ otišla je 2019. godine ovom muzeju – i to s pravom. Tim više jer su te godine u dijelu betinske lučice otvorili i muzej na otvorenom s funkcionalnim i obnovljenim gajetama, leutima, kaićima i lađama. A kad se svi ti i mnogo drugih brodova otisne na more u sve češćim regatama *na latinsko idro* tek onda čitava ova „muzejska“ priča doslovno oživi.

Namjerno u ovom tekstu ne spominjem muzejske izložke i artefakte. Svaki od njih ima svoju priču i logiku i samo ih spomenuti i pobrojati ne bi ni izbliza dočaralo njihovu važnost i povezanost. Posjetite li (za početak) stranice betinskog muzeja naći ćete na njima desteka svjedočanstva starijih brodograditelja i kalafata – pravu riznicu one spomenute nematerijalne baštine. Osim njih naći ćete i priče o najmanje 10-ak brodova od kojih su neki stariji od 100 godina i za koje su vezane priče i sudbine nekoliko ljudskih generacija. Upravo sva ta svjedočanstva i priče daju život ovom muzeju i svakom izložku u njemu. A još više to čine stanovnici Betine koji s pravom mogu reći da žive sa svojim muzejom, da su ga stvarali i još uvijek ga stvaraju. U poplavi kiča kojemu često pribjegavamo radi nepoznavanja vrijednosti vlastite baštine kao i u nedostatku ideja i želji za bržom zaradom, betinski muzej drvene brodogradnje je već dugo vremena neupitan

primjer da se mora i može drugačije. Ali potrebno je vremena, rada i strpljenja. Tko nije, neka ode i uvjeri se u sve ovdje napisano. Nedavno su, na osmu godišnjicu otvorenja muzeja, otvorili jednu u nizu izložbi – Žene kalafata. Pođite i radi toga jer se u Betini ne možete razočarati.

Tekst: Ivan Alduk

Fotografije: <http://www.mbdb.hr/hr/stalni-postav/>

Ovaj tekst je napisan uz financijsku potporu Agencije za elektroničke medije temeljem Programa ugovaranja novinarskih radova u elektroničkim publikacijama, programa poticanja novinarske izvrsnosti.

Posted in [NOVOSTI](#), [POMORSKA BAŠTINA](#)

< Previ
'Sinbadom' na put oko svijeta

Next >
Znanstvenici sa splitskog Instituta proučavali školjkaša s Antarktike

IMPRESSUM

GORGONIJA.COM

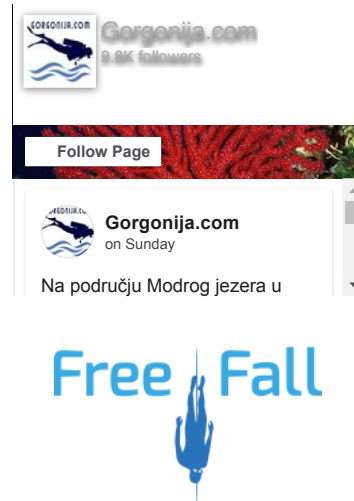
Nakladnik:
Udruga informatičara Imotski
Šetalište Stjepana Radića 21
21260 Imotski
e-mail: portal@gorgonija.com
Glavni urednik: Luka Kolovrat
luka.kolovrat@st.t-com.hr

SURADNICI

Za Gorgoniju pišu

Damir Višić, Boris Bulić, Jenny Barnjak,
Jadran Grančić, Davor Majkić, Matko
Vojković, Tonči Žanko, Damir Brajković,
Ante Tonči Fabris, Lidija Lijić Vulić,
Damir Ljubičić, Vedrana Vidović, Danijel
Frka, Vedran Dorušić, David Počekaj,
Damir Višić, Roko Markovina, Mario
Radaljic, Jelena Glamać, Dubravka
Pajk, Matko Pojatina, Vitomir Maričić,
Vesna Zmaić, Šime Sušić, Sunčana
Žaknić, Ivica Kostelić, Jelena Kurtović
Mrčelić, Ojdana Koharević, Teo
Maksimović, Ivan Alduk, Tea Katunarić
Kirjakov

FACEBOOK

GORGONIJA KAN

